

Nepředmětnost a niternost

Ladislav Hejdánek

This is a part of the original document:

[2006](#)

jedná se o část původního dokumentu:

[2006](#)

◆ myšlenkový deník – záznam, česky, vznik: 4. 5. 2006

◆ philosophical diary – record, Czech, origin: 4. 5. 2006

Nepředmětnost a niternost

„Nepředmětná“ skutečnost (eventuelně nepředmětná stránka „konkrétního“ jsoucna) „nemá“ (sama) vnějšek, což znamená, že k ní (jako takové) není možný přístup „zvnějška“ (a to samozřejmě platí nejen ve smyslu prostorového odstupu, nýbrž v každém smyslu, zejména také ve smyslu myšlenkového přístupu). To, co je vskutku „nepředmětné“, také nemůže být zpředmětněno, leda tak, že přestane být v nějakém smyslu tím, čím to – jakožto nepředmětné – bylo (a je). Protože však „ryzí předmětnost“ není možná, neboť okamžitě pomíjí, tj. přechází opět v „nepředmětnost“ (i když jinou, jiného typu), vzniká otázka, jak vlastně může něco mít relativní „trvalost“, jak to může přetrvávat, takže se k tomu můžeme vztahovat jako k něčemu relativně pevnému (což také děláme a dokonce dělat musíme), Odpověď je jediná možná: to, co spojuje různé postupné „stavy“ („momenty“) nějakého trvání, je niternost. Ale ten vztah není ani jednoduchý, ani zřejmý hned na první pohled. O niternosti můžeme totiž mluvit je v souvislosti se „subjekty“: subjekty jsou pravá jsoucna, vnitřně tedy integrovaná – a tedy mající vnitřní stránku. Ta může být právem chápána a označena za stránku nepředmětnou. Ale zatímco nepředmětnost nemusí být soustředěna (integrálně zaměřena) k jedinému subjektu, niternost je vždycky niterností určitého subjektu. Pouze prostřednictvím subjektu se nepředmětnost jakožto „ještě nejsoucí“ může stávat aktuálně jsoucí (přítomnou), ale to zároveň znamená, že se něco, co „původně“ není rozdělena žádnými přehradami, musí „zčásti“ orientovat na určitý jeden subjekt (pochopitelně zároveň také na celou nepřehlednou řadu jiných určitých subjektů) a tak k tomuto subjektu vlastně „přistoupit“ a s jeho pomocí a jeho prostřednictvím se (resp. něco ze sebe) „realizovat“, uskutečnit (prostřednictvím „skutků“, tj. akcí onoho subjektu). Mezi soustředěním nepředmětnosti (nepředmětného) směrem k jednomu určitému subjektu a mezi jeho „realizací“ (zpředmětněním) prostřednictvím akcí tohoto subjektu je něco, co zatím – jak se zdá – uniká možnostem našeho myšlenkového uchopení a co má rozhodující význam jak pro primární ustavení subjektu, tak pro integritu jeho dalšího událostního setrvání „týmž“, tj. pro jeho bytí.

(Písek, 060504-5.)